

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXVII. — Izdan in razposlan dne 22. julija 1884.

120.

Dopustno pismo od 2. jnnija 1884,

za lokalno železnico od Spielfelda v Radgono.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je priv. družba južne železnice zaprosila, da bi ji se dala dopustitev ali koncesija v delo in rabo lokalne železnice od postaje Spielfeldske Dunajsko-Tržaške proge v Radgono, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovani družbi po postavi o dopuščanju železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238), in postavah od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) in od 26. decembra 1882 (Drž. zak. št. 180), to dopustitev podeliti takó :

§. 1.

Dajemo družbi priv. južne železnice pravico narediti in uživati lokomotivno kot lokalno železnico s pravilno medkolesno širino od postaje Spielfeldske na Cmurek v Radgono.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila :

- a) oprostitev od štampiljev in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo kapitala in zagotovilo obresti od kapitala in vršbe do časa, ko se začne vršba voznje, in za pridobitev zemljišč, za delo in opravilo železnice do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitev od štampiljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic in predstvenih obligacij z interimalnimi listi vred, in za vknjižbo predstvenih obligacij, kakor tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;
- c) oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja štampeljских pristojbin kuponom, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnili vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let od dne današnjega.

§. 3.

Družba južne železnice je dolžna, delo koncesijonirane železnice precej začeti, in najdalje do 1. julija 1885 dokončati, dodelano železnico precej v občno službo izročiti ter voznjo po nji ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da bode zgornjega roka za delo držala se, dolžna je družba na zahtev državni upravi dati varnost, položivši primerno kavejjo v gotovem novci ali v vrednotnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

§. 4.

Da izdela dopuščeno železnico, priteza se družbi južne železnice pravica razlastitve (razsvojitve) po določilih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica naj se družbi dodeli tudi zastran tistih krilnih železnic, ki bi se imele narediti do posameznih obrtniških zavodov, in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

§. 5.

Družbi južne železnice se je ob delu in rabi dopuščene ceste držati tega, kar ustanavlja to dopustno pismo, in dopustilnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti železnocestni dopustni zakon od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni vršbeni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1), in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se pa voznje same tiče, odpuščajo se varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vršbe in dotičnih dodatnih ukazih v toliko, kolikor se bode

z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Ako bi družba južne železnice za lokalno železnico, katera je predmet tega dopustnega pisma, izdala delnice (akcije) in preestvene obligacije, potrebuje tako nominalni iznos, kakor tudi obrazec teh delnic in predstvenih obligacij posebnega odobrenja državne uprave.

§. 7.

Gledé vojaških transportov in drugih oprav ali storitev za vojstvo naj se določila na ostalih progah južne železnice vsak čas veljavna uporabljajo tudi na tukaj koncesijonirano lokalno železnico v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na gonilno moč in konstrukcijo te železnice zdi biti zvršljivo, o čemer razloka pristojí trgovinskemu ministerstvu.

Družba se zavezuje, da se hoče pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

Družba ima dalje gledé koncesijonirane železnice dolžnost, v slučajih mobilizacije ali vojske vršbo po železnici však čas brez pravice do odškodbe v toliko in dotle ustaviti, kolikor in dokler bi se vojaškemu oblastvu vzvidelo potrebno za premik vojaških krdel ali za druge vojaške operacije na javnih cestah, ktere železnica rabi ali križa.

§. 8.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) železnocestnega dopustnega zakona izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja do 31. decembra 1968 in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija pred iztečajem zgornjega roka izgubila svojo moč, ako se ne bi dostale dolžnosti v §. 3 ustanovljene o začetku in zvršetku delanja in ter o začetku in vzdržbi vožnje, in bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^a, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona niti ne posebno s političnimi ali novčnimi krizami.

§. 9.

Državna uprava si prihranja pravico, da more vselej koncesijonirao železnico, ko se dodela in v službo izroči, odkupiti za odškodnino v gotovem, ki jo dá družbi južne železnice.

Da se določi odkupščina, seštejó se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki dveh najslabejših let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se izračuni.

Ako bi vendar tako najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za obresti po 5% resnične napravne glavnice, ki jo je dovolila državna

uprava, in za nje odplačilo o času, za katerega veljá koncesija, — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri odkupščine v podlogo. To veljá tudi za slučaj, če se železnica odkupi pred sedmim letom vršbe.

Odškodba naj se po izboru državne uprave dá ali v renti, enaki zgornjemu srednjemu, odnosno minimalnemu donosu, ki naj se družbi v dobi še ostali koncesije poluletno, 1. januarja in 1. julija vsako leto po dospelji plačuje, ali pa z enkratnim plačilom tistega iznosa, ki je v času odkupnje primeren kapitalni vrednosti računsko najdeni na temelji petodstotnih obresti letnih rent, kar jih do iztečaja koncesije za izplačilo dospé.

Imenski napravni kapital po cifri je podvreči odobrenju državne uprave.

Za načelo naj pri tem veljá, da se razen troškov na sestavo projekta, na delo in opravo železnice in za nabavo vozil res uporabljenih in prav izkazanih troškov z interkalarnimi obrestmi po pet od sto, ki so bile med delanjem res izplačane, ne smejo v račun postavljati nikakeršni drugi, po imenu nikaki troški za dobavo novcev.

Ako bi se pa vendar v zmislu § 6 te dopustnice s posebnim dovoljenjem državne uprave v dobavo resničnega kapitala za železnico izdale delnice ali predstvene obligacije, to se smejo naprej ustanovljeni resnični odkupščini troški za dobavo novcev, za katere bi bilo moči izkazati, da so se natekli, in to do desetih odstotkov resnične napravne glavnice največ došteti.

Ako bi po izteku prvega vršbenega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali bi se pomnožile vozne oprave in vozila, smejo se dotični troškovi prišteti napravnemu kapitalu, ako je državna uprava privolila v gori omenjene nove stavbe ali v pomnožitev voznih oprav, in če se troškovi ti, kakor veljá, izkažejo.

Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega odmenila ali vračila v last in užitek te tukaj koncesijonirane proge z vsemi prej omenjenimi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, — tudi vozil in zalog materijala.

§. 10.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brez vračila neobremenjena svojina in užitek dopuščene železnice, in vse premične in nepremične pritikline, tudi vozilnega parka in zalog materijala (§. 9).

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi železnica (§. 9), ostaja družbi last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar ima denarjev tirjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katere je sezidala ali si pridobila vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo pritiklina železnici.

§. 11.

Državna uprava ima pravico, uvériti se, da so dela železne ceste ter tudi vršbena oprava, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po cesarskem komisarji, ki je postavljen za družbo južne železnice, pregledovati gospodarjenje, kolikor se tiče tu koncesionirane železnice.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja, družba ne plačuje v državno blagajno povračila, takisto se družba odvezuje dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 12.

Družba južne železnice se zavezuje, da hoče za železnico, ki je predmet pričujoče dopustnice, pisati poseben račun o delanji železnice in o vršbi vožnje.

V izogib težkočam, ki so združene s samostalnim pisanjem ločenega računa o vršbenih troških, dopušča se vendar, vpostavljati vršbene troškove na temelji sredika (srednjega števila) iz vsega južno-železničnega omrežja po ključi, ki ga odobri trgovinsko ministerstvo.

§. 13.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustilnih uvetih ali v zakonih, poprijeti se naredeb, primernih zakonom ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, — izreči, da je ista ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč družbi južne železnice pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstvu glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, drugega dne meseca junija, v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem četrtem, Našega cesarjevanja tridesetem šestem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pino s. r.

Dunajewski s. r.

121.**Ukaz ministerstva za trgovino od 11. julija 1884,**

da naj se poštno-hranilne karte z vtiskano pisemsko znamko za pet krajcarjev od izdatbe leta 1867 dalje rabijo.

Ministerijalni ukaz od 19. junija t. l. o preklici poštних vrednotnic izdanih leta 1867 (Drž. zak. št. 108) naj se ne uporablja na poštno-hranilne karte z vtiskano pisemsko znamko ali marko po pet krajcarjev od izdatbe leta 1867 ter se smejo te poštno-hranilne karte, dokler povsem ne pogredó, rabiti poleg kart z vtiskano pisemsko znamko po pet krajcarjev od izdatbe leta 1883.

Čas, kdaj naj poštno-hranilne karte starejše izdatbe stopijo iz prometa, dá se o svojem času na znanje.

Pino s. r.

122.**Ukaz ministra za trgovino od 15. julija 1884,**

s katerim se odnošaji glavnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic do glavnega nadzorstva avstrijskih železnic uravnujejo.

V izvedenje § 9 z ukazom trgovinskega ministerstva od 23. junija 1884 (Drž. zak. št. 103) razglašene uredbe upraviteljstva državnih železnic po kraljevinah in deželah na državnem zboru zastopanih ukrepajo se zarad opredelbe odnošajev c. kr. glavnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic do c. kr. glavnega nadzorstva avstrijskih železnic naslednja ukazila.

§. 1.

Iz področja glavnega nadzorstva avstrijskih železnic, določenega z ukazom trgovinskega ministerstva od 26. avgusta 1875 (Drž. zak. št. 116) odpadajo v službenih odnošajih istega do glavnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic vsa uradna dela in opravila, katera niso v železnocestnem vršbenem redu od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) ali v drugih postavah izrečno glavnemu nadzorstvu pridržana tudi državnim železnicam nasproti ter po §. 8 gori omenjene uredbe niso v zvezi sè skrbjo za varnost in red železnocestne poslovršbe.

Sosebno ne biva ekonomno ravnanje glavnega ravnateljstva po glavnem nadzorstvu nikakor pregledovano in nadzirano.

§. 2.

Glavnemu nadzorstvu je po §. 8 uredbe za upraviteljstvo državnih železnic tudi v bodoče izročeno :

- a) nadziranje o vzdržbi železnocestnih prog s pritkino,
- b) nadziranje o vzdržbi vozil,

- c) nadziranje tehnične vršbe, in vseh stvari, ki se tičejo dajanja znamenj (signalov) in prevažanja (transporta), in
- d) nadziranje železnocestnih uradnikov in služabnikov v zmislu železnocestnega vršbenega reda.

§. 3.

Glavnemu ravnateljstvu pristojí, kolikor v posamičnem slučaju ni razloke izkazati pri trgovinskem ministru (§. 16 uredbe upraviteljstva državnih železnic), reči doslej v oziru na zvršitev gradnje po obstoječih propisih, sosebno po ukazih od 25. januarja 1879 (Drž. zak. št. 19) in od 29. maja 1880 (Drž. zak. št. 59) trgovinskemu ministerstvu, odnosno glavnemu nadzorstvu pridržane v imenu trgovinskega ministra razločati, dalje narejati, da se na to stran propisane komisije vpotijo in opravijo, ter paziti na izvedenje del tako na progah, katere se gradijo, kakor tudi na progah, po katerih se uže vozi.

Ali pri dotičnih komisijah mora tako poslej kakor doslej en zastopnik glavnega nadzorstva prisostvovati ter je treba za tega delj dotične spise, projekte in črteže, predno se dotična komisija opravi, skozi 14 dni imeti pripravljene, da jih glavno nadzorstvo lahko pregleda.

Glavno ravnateljstvo bode črteže od takih naprav, katerim je nov način konstrukcije ali nov sostav (sistem) v podlogo vzet, glavnemu nadzorstvu priobčevalo, da ono svoje mnenje o njih izreče, ter mu bode od vsakega črteža za izvod postaj in kolotečnic in drugih vršbenih naprav novih železnocestnih prog po en prepisek za arhiv dajalo, da bo železnocestne uredbe avstrijskih železnic v razpregledu imelo.

V arhivu glavnega nadzorstva uže hranjene črteže takšnih naprav dolžno je glavno ravnateljstvo o prvem meseci vsakega leta — vpisujoč vanje one preme, katere so se v preteklem letu zgodile — spraviti v sklad s faktučnim stanjem.

Dalje ima glavno ravnateljstvo oblast, pri komercialni in tehnični poslovvršbi po meri vladajočih okolnosti in kjer je treba prejevši odobrenje trgovinskega ministra, vvesti, odnosno dodeliti vse one izjeme in polakšice, gledé katerih je v veljajočih propisih, in to sosebno v železnocestnem vršbenem pravilniku od 10. junija 1874 (Drž. zak. št. 75), v osnovnih črtah propisov za prometno službo po železnicah z normalno poslovvršo (razpis trgovinskega ministerstva od 18. oktobra 1876, št. 30084), v ukazu trgovinskega ministerstva od 12. marcija 1879 (Drž. zak. št. 38), o razglaševanji refakcij in drugih ugodnosti v prometu blaga na železnocestnih progah, v ukazu trgovinskega ministerstva od 31. decembra 1879 (Drž. zak. št. 3), s katerim se prej omenjeni ukaz od 12. marcija 1879 (Drž. zak. št. 38) izpreminja, po tem v osnovnih črtah propisov za poslovvršo po lokalnih železnicah (trgovinskega ministerstva razpis od 1. avgusta 1883, št. 24932) itd. razloka pridržana trgovinskemu ministerstvu, odnosno glavnemu nadzorstvu; ali glavno ravnateljstvo ima vendar dolžnost, kjer ni drugače ukreneno, v vsakem posamičnem slučaju dotična ukazila glavnemu nadzorstvu kratkim potem priobčiti.

Takisto je treba tudi vozne rede po poprejšnjem porazumu s poštno upravo ustanovljene, tarife za vožnjo ljudi in blaga z dotičnimi razglasi in dodatki, službena povelja, ki obsezajo kaka tarifna ukazila, po tem dodelitev refakcij in

drugih ugodnosti v prometu blaga, katere se ne razglasé in katerih so deležne tudi zasebne železnocestne družbe, za časa glavnemu nadzorstvu priobčevati.

Prav tako je glavnemu nadzorstvu na znanje dajati domembe z tozemskimi ali vnanjimi železnocestnimi upravstvi, ki se ukrepajo o vpotovanji blaga, razdelitvi vožnje ali tarifnih rečéh sploh, po tem razkazila deležev in tako tudi vse one refakcije, katere se tičejo edino državnih železnic ter se po razloki glavnega ravnateljstva ne razglasé.

§. 4.

Vse reči tičoče se železnih cest, katere je po edinstvenih propisih za vse avstrijske železnice v red devati, obravnujejo se v trgovinskem ministerstvu, odnosno glavnem nadzorstvu; vendar je v takih slučajih povprašati glavnega ravnateljstva, da ono izjavi, kako meni.

§. 5.

Zgornja določila pridejo v moč s 1. dnem avgusta meseca 1884.

Pino s. r.